

УДК 94(477.8)

Юрій Древницький

ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОЇ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВОЛОДИМИРА СТАРОСОЛЬСЬКОГО

У статті проаналізовано джерельну базу дослідження громадсько-політичної та науково-педагогічної діяльності Володимира Старосольського.

Ключові слова: В. Старосольський, джерельна база, архів, фонд, преса.

Однією з актуальних проблем, що перебувають у центрі уваги науковців і громадськості сьогодні, є об'єктивна оцінка та визначення історичних реалій минулого крізь конкретику існування окремих особистостей в історичному процесі. Це питання не таке легке, як може здатися на перший погляд. Історична наука зазнавала переслідувань, певних штампів, ідеологічних нашарувань, ігнорувався принцип повноти джерельної бази чи об'єктивності. Були й спроби знайти взаємозв'язки між історичними явищами на підставі ідеологічного "відсіювання" документів. З іншого боку, методологія історії передбачає не лише вивчення законів історичного процесу, але й дослідження унікальності та багатогранності людського буття, у його відстороненості від лінійного зв'язку з цим процесом та системних зв'язків. Методи вивчення ролі особистості різного соціального значення в історії завжди перебувають у розвитку.

Одним з постулатів історичного дослідження є вимога комплексного вивчення усієї друкованої та архівної спадщини окремих діячів науки, культури, суспільного руху. У найширшому контексті це є шлях осмислення природи історичної реальності. Тому актуальність статті не викликає сумнівів.

Необхідність детального та всебічного аналізу багатогранної суспільно-політичної і наукової діяльності В. Старосольського спонукає до пошуку, вивчення й опрацювання відповідної джерельної бази. В основному – це матеріали, які зберігаються у фондах державних архівів України. Значний масив документів зберігається у Центральному державному архіві вищих органів влади України (далі – ЦДАВО України), Центральному державному архіві громадських об'єднань України (далі – ЦДАГО України), Центральному державному історичному архіві України в місті Львові (далі – ЦДІАЛ України), відділі рукописів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника (далі – ЛННБ імені В. Стефаника).

Дослідження опирається на широкий масив неопублікованих та опублікованих матеріалів, які згруповано за таким принципом: 1) особисті документи В. Старосольського та його родини; 2) документи про громадську діяльність; 3) матеріали професійної (адвокатської) діяльності; 4) наукові праці; 5) епістолярна спадщина; 6) спогади сучасників; 7) періодичні видання.

Характерною рисою джерел дослідження діяльності В. Старосольського є нерівномірність розподілу матеріалів у вітчизняних архівах, що проявляється як в обсязі, так і в якісних характеристиках. Найбільшу цінність для дослідження проблеми мають архівні документи ЦДІАЛ України, особливо матеріали особистого фонду 360 "Старосольський Володимир-Степан (1878–1942), адвокат, правник, соціолог, громадський і політичний діяч, дійсний член НТШ, професор", у якому міститься 670 справ.

Значний інтерес для розкриття біографічних віх життя В. Старосольського становлять особисті документи. Серед них, зокрема, свідоцтво про народження, паспорти, посвідчення, угоди, довідки [1], записні книжки [2], щоденники [3], залікова книжка В. Старосольського як студента Краківського, Львівського та Віденського університетів, свідоцтва про освіту та проходження адвокатської практики, дипломи, грамоти [4–8], листи до дітей та дружини [9; 10]. Навчання В. Старосольського, перші кроки його громадської діяльності та участь у студентському русі висвітлюють також матеріали фонду 834 "Січ", товариство українських студентів, м. Відень". У документах фонду представлені протоколи засідань проводу, загальних зборів студентського товариства "Січ" у Відні, виступи В. Старосольського перед членами товариства. У фонді 309 "Наукове товариство ім. Шевченка" в ЦДІАЛ України зберігається автобіографія ученого (справа 2239 – Особисті документи осіб з прізвищами на літери "П–С") [11].

Окрім документів біографічного характеру, в ЦДІАЛ України міститься рукописна творча спадщина, матеріали громадсько-політичної та професійної діяльності. Документи, що висвітлюють громадсько-політичну діяльність В. Старосольського, зберігаються у справах 47–64 фонду 360. Саме завдяки цим матеріалам можна прослідкувати участь В. Старосольського у Союзі визволення України (СВУ), Комітеті допомоги знищеним установам, Всеукраїнській Національній Раді [12], його співпрацю з професійними, економічними та видавничими товариствами у 1920–1930-х рр. [13]. У

фонді № 4405 ЦДАВО України зосереджено відомості про співпрацю В. Старосольського з СБУ як співробітника видавництва та його участь у пропагандистській роботі серед полонених [14].

Діяльність В. Старосольського у товаристві "Січові стрільці", Українській Бойовій Управі (УБУ) та легіоні Українських січових стрільців (УСС) знайшла відображення в матеріалах справ 48–50 особистого фонду ЦДІАЛ України. Цінним джерелом є рукопис спогадів В. Старосольського про січове стрілецтво, де він детально висвітлює свою роль у подіях Першої світової війни [15]. У фонді 269 ЦДАГО України міститься інформація про діяльність В. Старосольського у віденській тимчасовій раді УСС, його участь у з'їзді УСС у Празі 13 квітня 1921 р., справі відновлення стрілецької організації та УБУ в еміграції [16]. У фонді 4465 "Колекція окремих документальних матеріалів українських націоналістичних емігрантських установ, організацій і осіб" ЦДАВО України знаходяться матеріали щодо діяльності В. Старосольського як відпоручника УБУ в Легіоні УСС [17–20], наукові праці й статті [21–27].

Відомості про діяльність В. Старосольського в період Першої світової війни знаходимо у справах фонду 353 ЦДІАЛ України "Легіон Українських Січових Стрільців, м. Львів", які розкривають сторінки історії УСС. У ньому представлені рапорти, звіти, листи, повідомлення, що окреслюють діяльність легіону та УБУ УСС [28–29]. Звіти членів УБУ І. Боберського, Л. Цегельського, В. Сінгалевича [30–31] висвітлюють взаємовідносини між офіцерами легіону УСС, матеріали засідань Бойової Управи і виступи на них В. Старосольського.

Цінні дані містяться також у розпорядженнях вищих органів влади, яким безпосередньо підпорядковувався В. Старосольський, а також рапортах та інших документах Міністерства закордонних справ УНР у Кам'янці-Подільському, що зберігаються у 360 фонді ЦДІАЛ України [32].

Важлива інформація про діяльність В. Старосольського міститься також у деяких інших фондах ЦДІАЛ України. Окремі відомості щодо партійної роботи та взаємовідносин між лідерами української соціал-демократії отримано з фонду 387 "Левинський В. – публіцист" [33–34].

Значна кількість інформації щодо громадсько-політичної та наукової діяльності В. Старосольського періоду Першої світової війни та післявоєнної еміграції зберігається в центральних архівах Києва та Державному архіві Львівської області. Зокрема, у ЦДІАК України у справі 20 фонду 336 містяться повідомлення начальника тимчасового жандармського управління воєнного генерал-губернаторства в Галичині від 27 січня 1915 р., у якому В. Старосольський характеризувався як небезпечний український діяч, пропагандист національно-державної незалежності й оголошувався у розшук [35]. У фонді 6 "Центральний комітет Компартії Західної України" ЦДАГО України зберігаються документи про участь В. Старосольського в Українському соціалістичному конгресі у Львові 9 грудня 1928 р., на якому було відновлено УСДП [36]. Документи з фонду 3859 ЦДАВО України свідчать про роль В. Старосольського у діяльності Українського вільного університету у Відні в 1921 р., перенесенні його цього ж року до Праги, участь у роботі університетського сенату, правничої комісії та забезпеченні навчального процесу [37–40].

Цінну інформацію можна почерпнути з фондів Державного архіву Львівської області. Збережені там документи розкривають загальну суспільно-політичну ситуацію в Галичині, відомості про хід виборчих кампаній у сейм та їх учасників, у тому числі В. Старосольського. Зокрема, до роботи залучено фонди 121 "Львівське воєводське управління" [41], 350 "Дирекція поліції у Львові" [42] та 296 "Товариство "Академічна громада" у Львові" [43–44]. У названих фондах представлені протоколи і повідомлення поліції та воєводських управлінь, зокрема відділів суспільної безпеки, інформація повітових старостів: донесення, переписка з воєводськими управліннями, директиви і вказівки владних структур. У справі 296 "Книга реєстрації членів товариства" фонду "Академічної громади" міститься інформація, яка уточнює окремі віхи біографії В. Старосольського стосовно членства в цій організації з 1897 р. (перший львівський період навчання), а не з 1899 р. [43].

Найбільша група документів персонального фонду В. Старосольського (справи 65–475) – це матеріали службової діяльності, пов'язані з судовими процесами приватних осіб, товариств та фірм. Як адвокат, він захищав інтереси відомих українських громадсько-політичних діячів (С. Дністрянського [45], Ю. Бачинського [46], В. Темницького [47], К. Трильовського [48], І. Чмоли [49], В. Шухевича [50]), редакторів часопису "Земля і воля" П. Буняка [51] та газети "Руслан" С. Горука [52], товариства "Просвіта" [53–55], неодноразово виступав захисником прав українського студентства (судові справи проти студентів Львівського університету [56–59], товариства "Академічна громада" [60; 61] тощо).

Важливу групу джерел становить наукова спадщина В. Старосольського, розвідки на актуальну проблематику – з націоналізму, етнополітології, права, соціології; науково-популярні та публіцистичні статті; виступи і меморандуми, відправлені у владні установи. Значна частина праць опублікована на сторінках тогочасних часописів [62–69]. Як правило, це розвідки на правову і політичну тематику. Іншу частину джерел даної групи можна знайти у матеріалах архівних фондів

ЦДІАЛ України та ЦДАВО України. Це, наприклад, статті В. Старосольського про діяльність "Віденського комітету" [70] та "Кирило-Мефодіївського братства" [71], про творчість Т. Шевченка [72], меморандум у справі заснування українського університету [73], реферати "Теорія та історія конституції" [74], "Держава і право" [75] тощо. В цих працях учений обґрунтовував історичне право української нації на самовизначення.

У справах 19–46 особового фонду вміщено наукові праці В. Старосольського, значна частина яких не опублікована. Зокрема, рукописи праць "Принцип більшості" у 2-х томах [76; 77] та підготовчі матеріали до неї [78], "Теорія нації" з передмовою М. Грушевського [79], що вийшла друком у 1922 р. та значна кількість статей та рефератів [80–87]. Про серйозний науковий підхід свідчать бібліографічні покажчики наукових праць, які склав і використовував для власних досліджень В. Старосольський, загальним обсягом 249 аркушів [88–90]. Одночасно частина рукописів наукових праць на правову тематику знаходиться в архівосховищах ЦДАВО України, зокрема, роботи "Конституційна "правова" держава" [91], "Методологічна проблема в науці про державу" [92], "Розвій форм політичної організації" [93], "Істота держави" [94], "Основи політичного світогляду Т. Г. Масарика" [95; 96].

Не можна обминути увагою і конспекти лекцій В. Старосольського з соціології [97; 98], етики і юриспруденції [99; 100], про теоретичні концепції і проблеми формування племен, народів і націй [101], політичні партії і питання демократії [102], правознавство в державному судочинстві [103], які зберігаються у фонді 360 ЦДІАЛ України.

Наукова діяльність В. Старосольського була довгий час пов'язана з НТШ. Це відображено в матеріалах уже згаданого вище фонду 309 ЦДІАЛ України, з якого, зокрема, можна дізнатися про його членство у цьому товаристві, участь в управі правничої комісії, що діяла при Науковому товаристві ім. Шевченка (НТШ), взаємовідносини між представниками тогочасної національної еліти [104–111]. Так, у справі 2239 подано автобіографію В. Старосольського, яка охоплює період життя від народження до середини 1920-х років. У фонді 360 цього ж архіву (справа 15) зберігається грамота про обрання В. Старосольського дійсним членом НТШ у Львові, датована 1924 р. [112].

Цінним історичним джерелом є особиста переписка В. Старосольського з різними громадсько-політичними і науковими діячами краю. Листування розкриває не лише приватні контакти, але й дозволяє краще зрозуміти мотиви його громадської діяльності. Упродовж життя В. Старосольський листувався з такими відомими особистостями, як Л. Ганкевич [113], П. Буняк [114], В. Левинський [115; 116], І. Боберський [117], С. Горук [118], К. Трильовський [119], Д. Вітовський [120], К. Студинський [121], А. Крушельницький [122], О. Бочковський [123], С. Дністрянський [124], Д. Антонович [125], Є. Косевич [126] та ін.

Епістолярна спадщина В. Старосольського широко представлена у фондах ЦДІАЛ України, зокрема, ф. 361 "Крушельницький А. – український письменник", ф. 382 "Романчук Ю. – український політичний діяч", ф. 385 "Горук С. – військовий діяч", ф. 410 "Тисовський О. – біолог", ф. 771 "Левицький В. – голова НТШ", ф. 868 "Косевич Є. – адвокат". У відділі рукописів ЛННБУ ім. В. Стефаника міститься незначна кореспонденція до В. Старосольського від В. Вишиваного [127], О. Безпалка [128], Р. Заремби [129], О. Козловського [130], з Міністерства УНР [131], посольства УНР у Відні [132], що стосуються громадсько-політичної діяльності.

Важливим доповненням до архівних матеріалів є спогади осіб, які працювали чи просто були знайомі з В. Старосольським. Відома нам мемуарна література висвітлює, в основному, адвокатську і наукову діяльність В. Старосольського. Це, передусім, спогади Т. Гаєцького [133], В. Качмара [134], Р. Мицика [135], С. Шухевича [136], Л. Цегельського [137; 138], К. Трильовського [139], І. Кедрини [140]. Відомості, що стосуються державницько-політичної діяльності В. Старосольського, містяться у мемуарах голови уряду УНР І. Мазепи [141], ад'ютанта С. Петлюри О. Доценка [142], соціал-демократа А. Чернецького [143]. Спогади "З Українськими Січовими Стрільцями" М. Галуцинського [144] є цінним документом, що розкриває історію легіону УСС, його взаємовідносини з УБУ, членом якої був В. Старосольський і здійснював зв'язок між цими інституціями. Мемуарна праця С. Шухевича "Моє життя" [136] проливає світло на перебіг судових процесів, кулуарні домовленості адвокатів, не висвітлені в офіційних документах. Цікаву інформацію про формування світоглядних позицій В. Старосольського містять спогади Л. Цегельського [137], з яких почерпнуто відомості про товариство "Молода Україна" на початку ХХ ст., діяльність якого в офіційних документах відображена недостатньо.

Цінні матеріали можна знайти в тогочасній галицькій пресі, зокрема у часописах різного політичного спрямування – "Воля", "Земля і воля", "Вперед", "Діло", "Професійний вісник", "Український прапор", "Галичанин". Соціал-демократичні часописи ("Воля", "Земля і воля", "Вперед") містили інформацію про діяльність В. Старосольського в УСДП, зокрема, виступи на партійній

трибуні, повідомлення про перебіг передвиборчих кампаній тощо. З найбільш впливової в Галичині газети націонал-демократів "Діло", в основному, можна дізнатися про перебіг резонансних судових процесів, промови, що містилися у рубриках під назвами: "З судової салі", "У безкінечній черзі...". Газета публікувала звіти про судові розправи, в яких брав участь як адвокат В. Старосольський, не тільки зі Львова, а й з Варшави, Тернополя, Станіслава, Перемишля, Луцька, Коломиї, Стрия, Самбора. У галицькій пресі знайшло відображення генеза університетського питання, боротьба за український університет у Львові, в якій В. Старосольський брав активну участь.

Таким чином, джерельне забезпечення дослідження діяльності В. Старосольського складають, насамперед, документи вітчизняних архівів, матеріали преси й публіцистики, спогади діячів досліджуваного періоду. Виняткове значення мають джерела особового походження, що розкривають еволюцію поглядів і наукових інтересів В. Старосольського, сприйняття ним історичних подій і явищ, мотивацію політичної поведінки. Значний фактичний матеріал можна почерпнути з документів суспільно-політичних та наукових інституцій, в яких брав активну участь В. Старосольський. Крім партії українських соціал-демократів, до керівних органів якої він належав понад 30 років, В. Старосольський відіграв важливу роль у діяльності УСС, НТШ, молодіжних товариств "Січ", "Молода Україна" та "Академічна громада".

Використання широкої джерельної бази дозволить суттєво доповнити багатогранну картину громадсько-політичної та наукової діяльності В. Старосольського, по-новому проаналізувати вже відомі сторінки його біографії, а залучення у процесі роботи над науковою проблемою масиву першоджерел надасть будь-якому дослідженню повноти й репрезентативності.

Список використаних джерел

1. Центральний державний історичний архів у м. Львові (ЦДІАЛ України), ф. 360, оп. 1, спр. 1, 41 арк. 2. ЦДІАЛ України, ф. 360, оп. 1, спр. 4, 116 арк. 3. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 11, 189 арк. 4. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 2, 95 арк. 5. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 3, 52 арк. 6. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 5, 2 арк. 7. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 8, 1 арк. 8. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 9, 3 арк. 9. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 476, 35 арк. 10. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 477, 47 арк. 11. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 2239, 92 арк. 12. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 53, 46 арк. 13. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 62, 63 арк. 14. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО України), ф. 4405, оп. 1, спр. 13, 59 арк. 15. ЦДІАЛ України, ф. 360, оп. 1, спр. 14, 58 арк. 16. Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України), ф. 269, оп. 1, спр. 342, 20 арк. 17. ЦДАВО України, ф. 4465, оп. 1, спр. 22, 57 арк. 18. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 23, 71 арк. 19. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 24, 62 арк. 20. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 25, 81 арк. 21. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 763, 242 арк. 22. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 764, 43 арк. 23. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 765, 435 арк. 24. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 766, 64 арк. 25. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 767, 92 арк. 26. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 768, 18 арк. 27. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 769, 18 арк. 28. ЦДІАЛ України, ф. 353, оп. 1, спр. 1, 146 арк. 29. Там само, ф. 353, оп. 1, спр. 7, 23 арк. 30. Там само, ф. 353, оп. 1, спр. 13, 23 арк. 31. Там само, ф. 353, оп. 1, спр. 14, 24 арк. 32. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 51, 24 арк. 33. Там само, ф. 387, оп. 1, спр. 41, 36 арк. 34. Там само, ф. 387, оп. 1, спр. 43, 115 арк. 35. ЦДІАК України, ф. 336, оп. 4, спр. 20, 296 арк. 36. ЦДАГО України, ф. 6, оп. 1, спр. 470, 14 арк. 37. ЦДАВО України, ф. 3859, оп. 1, спр. 139, 124 арк. 38. Там само, ф. 3859, оп. 3, спр. 7, 45 арк. 39. Там само, ф. 3859, оп. 3, спр. 9, 2 арк. 40. Там само, ф. 3859, оп. 3, спр. 13, 247 арк. 41. Державний архів Львівської області, ф. 121, оп. 2, спр. 190, 9 арк. 42. Там само, ф. 350, оп. 1, спр. 2933, 52 арк. 43. Там само, ф. 296сч, оп. 1, спр. 7, 86 арк. 44. Там само, ф. 296сч, оп. 1, спр. 24, 61 арк. 45. ЦДІАЛ України, ф. 360, оп. 1, спр. 171, 108 арк. 46. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 78, 14 арк. 47. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 355, 101 арк. 48. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 362, 82 арк. 49. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 386, 80 арк. 50. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 400, 106 арк. 51. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 104, 38 арк. 52. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 148, 48 арк. 53. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 419, 225 арк. 54. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 420, 352 арк. 55. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 421, 243 арк. 56. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 415, 190 арк. 57. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 416, 234 арк. 58. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 417, 274 арк. 59. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 418, 266 арк. 60. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 446, 89 арк. 61. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 447, 7 арк. 62. Старосольський В. Держава і право (причини до проблеми правовості держави) / В. Старосольський // Ювілейний Альманах Союзу українських адвокатів. – Львів, 1934. – С. 146–159. 63. Старосольський В. До питання про тимчасовий арешт в стадії доходування / В. Старосольський // Життя і право. – 1929. – Ч. 4. – С. 22–26. 64. Старосольський В. До проблеми правовості держави / В. Старосольський // Життя і право. – 1928. – № 1. – С. 39–40. 65. Старосольський В. Думки про демократію / В. Старосольський // Вістник. – 1916. – № 35–36. – С. 281–282. 66. Старосольський В. З боротьби за право / В. Старосольський // Життя і право. – 1928. – Ч. 1. – С. 25–30. 67. Старосольський В. Злука молодіжи / В. Старосольський // Молода Україна: часопис української молодіжи. – Львів, 1900. – Ч. 3. – С. 91–97. 68. Старосольський В. Кирило-Методієвське братство / В. Старосольський // Молода Україна: часопис української молодіжи. – Львів, 1900. – Ч. 6. – С. 91–97. 69. Старосольський В. Про цінність права / В. Старосольський // Життя і право. – 1928. – Ч. 1. – С. 11–21. 70. ЦДІАЛ України, ф. 360, оп. 1, спр. 25, 13 арк. 71. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 41, 4 арк. 72. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 40, 7 арк. 73. ЦДАВО України, ф. 4465, оп. 1, спр. 473, 11 арк. 74. ЦДІАЛ України, ф. 360, оп. 1, спр. 30, 42 арк. 75. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 31, 15 арк. 76. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 21, 19 арк. 77. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 22, 246 арк. 78.

Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 24, 30 арк. 79. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 26, 212 арк. 80. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 19, 22 арк. 81. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 20, 59 арк. 82. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 23, 23 арк. 83. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 27, 5 арк. 84. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 28, 1 арк. 85. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 29, 54 арк. 86. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 30, 42 арк. 87. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 31, 15 арк. 88. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 44, 44 арк. 89. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 45, 103 арк. 90. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 46, 102 арк. 91. ЦДАВО України, ф. 4465, оп. 1, спр. 763, 242 арк. 92. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 764, 43 арк. 93. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 765, 435 арк. 94. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 767, 92 арк. 95. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 768, 18 арк. 96. Там само, ф. 4465, оп. 1, спр. 769, 18 арк. 97. ЦДІАЛ України, ф. 360, оп. 1, спр. 36, 12 арк. 98. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 37, 26 арк. 99. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 32, 120 арк. 100. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 33, 114 арк. 101. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 35, 145 арк. 102. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 38, 47 арк. 103. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 34, 88 арк. 104. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 1415, 85 арк. 105. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 1869, 11 арк. 106. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 2239, 92 арк. 107. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 2258, 26 арк. 108. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 2395, 12 арк. 109. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 2430, 16 арк. 110. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 2472, 29 арк. 111. Там само, ф. 309, оп. 1, спр. 2610, 22 арк. 112. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 15, 1 арк. 113. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 496, 44 арк. 114. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 489, 13 арк. 115. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 522, 29 арк. 116. Там само, ф. 387, оп. 1, спр. 55, 78 арк. 117. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 486, 13 арк. 118. Там само, ф. 385, оп. 1, спр. 43, 7 арк. 119. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 563, 22 арк. 120. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 492, 13 арк. 121. Там само, ф. 362, оп. 1, спр. 390, 28 арк. 122. Там само, ф. 361, оп. 1, спр. 129, 7 арк. 123. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 484, 14 арк. 124. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 504, 54 арк. 125. Там само, ф. 360, оп. 1, спр. 478, 19 арк. 126. Там само, ф. 868, оп. 1, спр. 10, 46 арк. 127. Відділ рукописів Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаника (ВР ЛННБ ім. В. Стефаника), ф. 9, спр. 4347, 1 арк. 128. ВР ЛННБ ім. В. Стефаника, ф. 9, спр. 4551, 1 арк. 129. Там само, ф. 9, спр. 4561, 4 арк. 130. Там само, ф. 9, спр. 4552, 3 арк. 131. Там само, ф. 9, спр. 4547, 1 арк. 132. Там само, ф. 9, спр. 4548, 1 арк. 133. Гаєцький Т. Професор Старосольський / Теодосій Гаєцький // Записки Наукового товариства ім. Шевченка / [ред. У. Старосольської]. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1991. – Т. 210. – С. 355–359. 134. Качмар В. Незрівнянний оборонець українських політичних в'язнів / Василь Качмар // Записки Наукового товариства ім. Шевченка / [ред. У. Старосольської]. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1991. – Т. 210. – С. 360–369. 135. Мицик Р. Наглий суд у Львові / Роман Мицик // Записки Наукового товариства ім. Шевченка / [ред. У. Старосольської]. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1991. – Т. 210. – С. 375–376. 136. Шухевич С. Моє життя: Спогади / Степан Шухевич. – Лондон, 1991. – 619 с. 137. Цегельський Л. "Молода Україна" – історичний спомин // Календар "Провидіння". – Філадельфія, 1948. – С. 68–78. 138. Цегельський Л. Від легенд до правди: Спомини про події в Україні, зв'язані з Першим листопада 1918 р. – Львів: Свічадо, 2003. – 335 с. 139. Трильовський К. З моїх споминів. Початки стрілецької організації і "Боева Управа" // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1927 рік. – Львів–Київ, 1926. – С. 7–11. 140. Кедрин І. Життя–події–люди. Спомини і коментарі. – Нью-Йорк: Видавнича кооператива "Червоної Калини", 1976. – 724 с. 141. Мазепа І. Україна в огні й бурі революції. 1917–1921 / І. Мазепа. – Мюнхен: Видавництво "Прометей", 1951. – Т. 2. – 245 с. 142. Доценко О. Літопис Української революції. Матеріяли й документи до історії української революції: в 3-х т. / Олександр Доценко. – Т. II. – Кн. 4. 1917–1923. – К. – Львів, 1923. – 364 с. 143. Чернецький А. Спомини з мого життя / Антін Чернецький. – К.: Основні цінності, 2001. – 168 с. 144. Галушинський М. З Українськими Січовими Стрільцями. Спомини з рр. 1914–1915 / М. Галушинський. – Львів: З друкарні видавничої спілки "Діло", 1934. – 216 с.

Юрій Древницький

ИСТОЧНИКИ К ИЗУЧЕНИЮ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ И НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВЛАДИМИРА СТАРОСОЛЬСКОГО

В статтє проанализирована источниковая база исследования общественно-политической и научно-педагогической деятельности Владимира Старосольского.

Ключевые слова: В. Старосольский, источниковедческая база, архив, фонд, пресса.

Yuriy Drevnitskyi

SOURCE TO THE STUDY OF PUBLIC, POLITICAL AND SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL ACTIVITY OF VOLODYMYR STAROSOLSKYI

The article analyzes the source base of the public, political and scientific-pedagogical activity of Volodymyr Starosolskyi.

Key words: Volodymyr Starosolskyi, source base, archives, fund, and the press.